

Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
28 martie 2026

Nivelul claselor IX-X

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu. Punctaj total 100 de puncte.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

E cald și eu sunt liber să citesc ce-mi place. Nu mă gândesc la corigență. Am să mă apuc de matematică la sfârșitul lui august și tot atunci am s-o învăț. Sunt liber, sunt stăpân pe timpul meu. M-am gândit mult dacă nu trebuie să plec, să fug pentru totdeauna. E un gând care se întoarce răbdător, de câte ori izbutesc să-l alung. Mă frământă nopțile. Ar fi atât de frumos să fug... Nu știu dacă îmi lipsește curajul. Mă gândesc la atâtea piedici pe care nu sunt încă pregătit să le înfrâng.

Prietenii toți îmi spun că și ei au vrut să fugă. Fuga mea nu e însă o trecătoare nostalgie după aventuri, nici o copilărească predare în fața plictiselilor școlii. Eu trebuie să fug dintr-o necesitate lăuntrică, pe care nu o înțeleg, dar care îmi stăpânește voința. Simt că mi s-ar rupe sufletul, că m-aș sufoca altfel. [...]

Dacă aș fugi, aș fi atât de puternic... Mă ghicesc rătăcind singur, fără teamă de mine, fără griji, muncind și citind atât cât vreau eu. Cred că nimeni nu m-ar recunoaște, într-atât aș viețui o viață străină.

Cel din urmă îndemn la fugă m-a tulburat după ce am cunoscut, într-o dimineață, pe o bancă la Șosea, și am petrecut patru ceasuri de vorbă cu un vagabond. Citeam o nuvelă de Panait Istrati. Vecinul meu de bancă m-a rugat să îi împrumut revista. A citit-o repede. Am intrat, apoi, în vorbă. [...] Tânărul fugise din Basarabia, fusese piccolo într-o cafenea din Brașov, ajunsese ucenic într-o ceainărie din Constantinopol, apoi paznic la o magazie de lemne în Smirna, fugise din nou, pe un vapor grecesc, până la Cairo. Aici a rămas aproape un an. N-a putut învăța englezește. Citește rusește, românește și franțuzește. E inteligent și incult. [...]

Despre ce n-am vorbit, patru ceasuri, pe banca pustie, în amiază? Când ne-am despărțit, plecam cu alte doruri, cu alt pas, cu alt zâmbet.

A doua întâlnire m-a făcut să gândesc asupra unor fapte de viață vie, pe care le cunoșteam din auzite sau din cărți. Gândurile mi-au dăruit alți ochi, cu care îmi priveam mai bănuitor tovarășul și mai prudent aventura mea. [...]

Neîncrederea în putința unei vieți de muncă și rătăcirii nu întârzie să mă întristeze. Dezvăluii noului meu tovarăș toate îndoielile. El mă sfătuie să rămân acasă până ce voi crește destul [...].

Am ajuns noaptea târziu, acasă. În mansardă pătrundeau miresme de grădină prin ferestrele deschise. Podelele de lemn abureau în lună. Am adormit fericit, hotărât să rup cu tot ce e mediocru, înăbușitor, impus de străini, în viața mea.

Am înțeles că mă leagă încă multe doruri de casă: mansarda, cărțile, romanul. Ca să plec îmi trebuie bani, curaj și siguranța că nu voi tânji după biblioteca mea. Ceea ce mă face să nu-mi găsesc liniștea e tocmai faptul acesta, că poftesc în același timp și cu aceeași furie cărțile și vagabondajul. [...]

Nu știu cum se vor împăca dorurile acestea.

Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.

20 de puncte

1. Notează o temă a textului, motivându-ți alegerea. **4 puncte**
2. Precizează tipul de narațiune din text, justificându-ți alegerea prin două exemple. **4 puncte**
3. Prezintă o trăsătură a protagonistului, precizând modalitatea de caracterizare utilizată. **4 puncte**

4. Explică, în 50-60 de cuvinte, de ce, după întâlnirea cu vagabondul, naratorul privește *mai prudent* aventura sa. **4 puncte**

5. Comentează, în 50-70 de cuvinte, semnificația următoarei secvențe: *Sunt liber, sunt stăpân pe timpul meu*. **4 puncte**

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte în care să prezinți rolul confruntărilor interioare în obținerea libertății, valorificând atât textul dat, cât și experiența personală și culturală/religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere:

- prezentarea a două ipostaze ale personajului, așa cum apar în textul dat; **6 puncte**
- ilustrarea viziunii prezentate cu două secvențe comentate din text; **4 puncte**
- valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală/religioasă care să ilustreze tema eseului; **6 puncte**
- dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Iată acum un citat extrem de interesant din Epistola întâia a lui Petru: „*Trăiți ca oameni liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperământ al răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu*” (I Petru 2,16). Eu cred că acest verset are și o conotație contemporană, pentru că există instituții și indivizi care proclamă libertatea, dar de fapt o proclamă ca pe un fel de acoperiș al lipsei de libertate. Sunt absolut convins că atunci când se cere legiferarea consumării de droguri, într-o țară sau alta, ea se face în numele așa-ziselor libertăți ale omului, în numele drepturilor omului. Dar, pentru Dumnezeu, în numele libertății individului, tu ceri ca acest individ să intre în sclavie! Îi dai prin lege libertatea de a consuma droguri nepedepsit, dar fără să-l avertizezi că, de fapt, îi deschizi calea spre sclavie, spre robie și, practic, spre moarte. Se știe: consumul de droguri degradează ființa și totul sfârșește în moarte. Este o adevărată nebunie a zilelor noastre: în numele drepturilor și libertății omului, să-l împingi pe acesta spre robie și moarte! De aceea, repet acest citat: „*Trăiți ca oameni liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperământ (adică umbrelă, scuză) al răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu*”.

De asemenea, tot Petru vorbește de faptul că anumiți oameni le făgăduiesc acestora libertatea, în timp ce ei înșiși sunt robii stricăciunii. Fiindcă ceea ce te biruie, aceea te și stăpânește. Este vorba de viciul care te-a biruit și, odată ce te-a biruit, te stăpânește. Tocmai cei stăpâniți de asemenea vicii, care nu sunt liberi, îi îndeamnă pe alții către robie. Este și un fel de voluptate diabolică de a nu fi singur în păcatul tău, de a nu fi singur în căderea ta, de a-i trage și pe alții după tine: observație cu accente în contemporaneitate.

Bartolomeu Anania, *Atitudini*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Transcrie un fragment de text care exprimă faptul că, prin abuzul de libertate, oamenii pot deschide calea spre sclavie spirituală. **4 puncte**
2. Menționează o consecință a consumului de droguri, așa cum apare în textul dat. **4 puncte**
3. Prezintă, în 40-60 de cuvinte, motivul pentru care cei ce *nu sunt liberi, îi îndeamnă pe alții către robie*. **4 puncte**
4. Explică, în 40-60 de cuvinte, de ce legiferarea viciului în numele libertății reprezintă, în viziunea autorului, îngrădirea acesteia. **4 puncte**
5. Comentează, în 40-60 de cuvinte, secvența: *Trăiți ca oameni liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperământ al răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu*, valorificând informațiile din text. **4 puncte**

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte despre echilibrul dintre libertate și drepturi, valorificând textul dat și experiența ta culturală și religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere următoarele:

- corelarea conținutului textului cu reperul tematic propus; **6 puncte**
- valorificarea a două concepte specifice din sfera valorilor religioase; **6 puncte**
- enunțarea a două judecăți de valoare care să transmită experiența ta culturală și religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **2 puncte**

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **3 puncte**
- coerența exprimării: **4 puncte**
 - logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi - 2 puncte;
 - logica înlănțuirii ideilor, în compuneri - 2 puncte;
- utilizarea limbii literare: **2 puncte**
 - corectitudinea limbii și claritatea mesajului - 1 punct;
 - varietatea vocabularului și coerența sintactică - 1 punct;
- respectarea limitelor minime de cuvinte **1 punct**